

Tiedote 19.10.2005

Ekoyrittäjät tarvitsevat elävän klusterin ja aitoa innovaatiotoimintaa

Maaseutu tarvitsee toisen polven osaamiskeskuksia, joissa pyritään aitoon innovaatiotoimintaan pelkän imitoinnin sijaan, toteaa MTT:n tutkija, filosofian tohtori Matti Luostarinen sosiologian alaan kuuluvassa väitöstutkimuksessaan, jossa hän tarkastelee ekologisen klusterin kehitysedellytyksiä ja innovaatiopolitiikkaa.

Maaseutuyrittäjyyden kehittymistä on Luostarisen mukaan hidastanut kapea, vain luonnontieteitä ja teknis-taloudellista osaamista arvostava innovaatioympäristö, joka on unohtanut maaseudun omat vahvuudet ja innovaatioiden kulttuurisen ja sosiaaliseen pääomaan sidotun yhteisöllisen merkityksen.

– Elävät kontaktipinnat, yrittäjäkoulutus ja tiedepuistostrategioihin nojautuva hautomotoiminta, alueiden erikoistuminen sekä yritysten kansainvälistäminen partnerihaussa ovat keinoja, joilla voidaan vauhdittaa ekologisen klusterin kehittymistä Suomessa, väittelijä toteaa.

KULUTTAJA JA MAASEUTUYRITTÄJÄ AIVAN LIIAN KAUKANA TOISISTAAN

Luostarisen tutkimustulosten mukaan tyypillinen ekologinen kuluttaja on Etelä-Suomen kaupungeissa asuva, korkeasti koulutettu, keski-ikäinen nainen kun taas maaseudulla toimivat ekologiset yrittäjät ovat keski-ikäisiä tai vanhempia, heikosti koulutettuja miehiä.

Tämän alueellisen ja sosio-ekonomisen eron Luostarinen näkee ekologisen klusterin yhtenä pääongelmana ja suurimpana haasteena. Se on myös johtanut siihen, että maaseutuyrittäjien tuotteet ja palvelut suuntautuvat lähiympäristöön ja ovat enemmän bulkkiluonteisia kuin kehittyneitä. Metropolialueiden ekologiseen erityiskulutukseen yksittäinen maaseutuyrittäjä ei kykene ilman verkostoja vastaamaan.

Toinen suuri haaste kiertyy siihen, että maaseudulle jo syntyneet yrittäjien verkostot ovat pääsääntöisesti vanhakantaisia, ja niissä on mukana lähinnä vain organisoivia ja kontrolloivia ryhmiä ja kokemustenvälittäjiä, joita virheellisesti pidetään innovaattoreina. Klusterin kansainvälistä innovaatioluokitusta mukaillen niistä puuttuvat miltei kokonaan meklarit, promoottorit, toiminnan suuntaajat ja arvioijat, teknologioiden portinvartijat, palkitsijat – ja myös varsinaiset innovaattorit toisinajattelijoina.

Matti Luostarinen tarkastelee suomalaisen ekologisen klusterin kehittymisedellytyksiä monitieteisesti ja kokeneen tutkijan silmin. Kyseessä on Luostarisen toinen väitös. Ensimmäisen kerran hän väitteli Oulun yliopiston filosofisessa tiedekunnassa vuonna 1982, jolloin hänen suunnittelumaantieteen alaan liittynyt väitöksensä keskittyi Pohjois-Suomen "koskisotiin" ja energiataloudelle vaihtoehtoihin luonnonvarojen käyttöön. Väittelijän näkökulma oli tuolloin maantieteilijän ja biologin. Nyt toisessa väitöksessä näkökulma on sosiologinen.

Tutkimuksensa lopussa Luostarinen hahmottelee ekologisen klusterin edellytyksiä ja ohjelmallisia tavoitteita. Niistä tärkeimmät liittyvät imagoon, palvelujen sisällön uudistamiseen, paikallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen ja yhteisten intressien tunnistamiseen sekä verkostojen oikeaoppiseen, kansainvälisten partnereiden vaatimusten mukaiseen kokoamiseen.

FT Matti Luostarisen väitöskirja Ekologinen klusteri ja innovaatiopolitiikka tarkastetaan 29.10.2005 Turun yliopistossa klo 12. Kustoksena toimii professori Harri Melin ja vastaväittäjänä professori Hannu Katajamäki.

Lisätietoja: Matti Luostarinen, puh. (03) 4188 3182, 040 833 1896 tai matti.luostarinen@mtt.fi